

Göteborgs
Stad

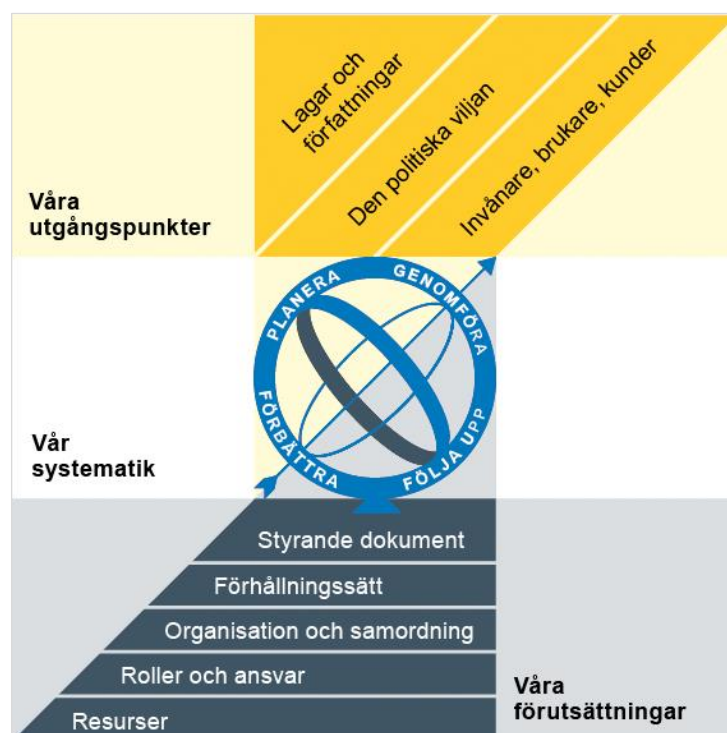
Grundskoleförvaltningens rutin och vägledning för hantering av misstänkta brott i skolan

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
Regel
Anvisning
► **Rutin**
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Grundskoleförvaltningens rutin och vägledning för hantering av misstänkta brott i skolan

Beslutad av: Avdelningschef ekonomi lokalförsörjning och service	Gäller för: Rektor och biträdande rektor	Diarienummer: [Nummer]	Datum och paragraf för beslutet: 2020-11-12
Dokumentsort: Rutin	Giltighetstid: Tillsvidare	Senast reviderad: 2023-08-18	Dokumentansvarig: Säkerhetsenheten
Bilagor: "Vad menas med brott?"			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna rutin	3
Vem omfattas av rutinen	3
Bakgrund	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Stödjande dokument	3
Samarbete mellan Polisen och Grundskoleförvaltningen i Göteborg	3
Vägledning för hantering av misstänkta brott i skolan.....	5
Vid bedömningen om en polisanmälning ska göras eller inte tas hänsyn till:.....	5
Eleven är under 12 år	5
Eleven är mellan 12 och 15 år	6
Eleven är över 15 år	6
Rektors övriga åtgärder	6
Vid frågor och behov av stöd	6
Vad menas med brott?.....	7

Inledning

Syftet med denna rutin

Syftet med denna rutin är att säkerställa att bedömning om polisanmälan, av elever, ska göras och hanteras rättssäkert, likvärdigt och utifrån barnets bästa. Rutinen ska vara ett stöd för rektor och biträdande rektor om elever gör brottsliga handlingar i skolan.

Vem omfattas av rutinen

Denna rutin gäller tillsvdare för rektorer och biträdande rektorer inom grundskoleförvaltningen.

Bakgrund

Skolan har i uppdrag att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Skolan ska också vara en trygg plats för eleverna att vara på. Detta arbete sker främst genom det förebyggande och det främjande arbetet i utbildningen. Det finns dock tillfällen då andra ingripanden behöver vidtas, som till exempel polisanmälan eller anmälan till socialtjänsten. Grundskoleförvaltningen har uppdaterat sina rutiner kring polisanmälan utifrån bland annat ställningstaganden i beslut från Justitieombudsmannen (JO, dnr 2211–2017.)

Koppling till andra styrande dokument

14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453)

29 kap. 13 § skollagen (2010:800).

[Göteborgs Stads rutin för polisanmälan vid hot och våld i tjänsten samt Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet.](#)

[Göteborgs Stads riktlinje för personsäkerhet](#)

Stödjande dokument

Samarbete mellan Polisen och Grundskoleförvaltningen i Göteborg

Trygg i Göteborg

Polisområde Storgöteborg och Göteborgs Stad har idag en stadenövergripande överenskommelse. Respektive lokalpolisområde och socialförvaltning samverkar kring Trygg i-modellen, utifrån sitt geografiska och nämndspecifika ansvar och involverar vid behov fackförvaltningar och bolag enligt avsiktsförklaringen. Grundskoleförvaltningen, som en av stadens fackförvaltningar, omfattas av denna överenskommelse.

Syfte och mål

Överenskommelsens syfte och mål är att genom strukturerad samverkan öka tryggheten och minska brottsligheten i Göteborg. Detta strukturerade arbete har sin utgångspunkt i Trygg i Göteborg.

Strategisk nivå

I varje stadsområde finns idag lokala brottsförebyggande råd alternativt trygghetsskapande råd. Dessa råd samordnas av respektive samordnare för Trygg i-arbetet. Den lokala kommunpolisen deltar i rådets arbete. I stadsområdena finns särskilda forum för socialförvaltningarnas och lokalpolisens ledningar, där också grundskoleförvaltningen är representerad.

SSPF – skola, socialtjänst, polis och fritid i samverkan

Alla stadsområden har idag SSPF-forum som är ett fast forum för informationsutbyte och gemensamt arbete mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet. Fokus för arbetet är barn och ungdomar som befinner sig i riskzon för destruktivt beteende och i destruktiva miljöer.

Samarbete mellan dessa parter sker löpande och är en viktig del av skolans arbete med att skapa förutsättningar för elevernas lärande och vuxenblivande.

Vägledning för hantering av misstänkta brott i skolan

Det finns i svensk lagstiftning inte några särskilda regler för brott som begås i skolan. Det finns inte heller någon särskild lagreglering eller några andra föreskrifter som anger om, hur eller när polisen ska kopplas in när brottsliga handlingar skett i skolan. Den reglering som finns är anmälningssplikten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen och samverkan enligt 29 kap. 13 § skollagen. Anmälningssplikten gäller alla som är anställda inom barnomsorg och skola om man som anställd upplever oro eller har misstanke om att ett barn kan fara illa.

Om det uppstår situationer där brott har begåtts av elever och rektor överväger att göra en polisanmälan så ska en bedömning göras i den enskilda situationen. Arbetet med bedömningar går inte att standardisera. Varje situation är unik. Olika faktorer behöver därför analyseras och vägas samman för att göra bedömningen om polisanmälan ska göras eller inte.

Vid bedömningen om en polisanmälan ska göras eller inte tas hänsyn till:

- Barnets bästa
- Arten och graden av det misstänkta brottet
t.ex. i affekt, olyckshändelse, planerat, allvarligt, inte allvarligt, upprepat, med eller utan uppsåt, uppenbar fara för liv och hälsa
- Elevens ålder
- Elevens mognad (utöver ålder)

För att anmäla brott ring till polisen på telefonnummer 114 14 eller skicka anmälan via epost till registrator.vast@polisen.se

Om det är ett pågående brott, eller en akut situation, ska du alltid ringa 112.

Om skolans personal blivit utsatt för brott följ Göteborgs Stads rutin för polisanmälan vid hot och våld i tjänsten.

När skolans egendom blivit skadad eller förstörd genom skadegörelse behöver polisanmälan göras enligt villkor i försäkringen. Det går att göra en polisanmälan även när gärningspersonen är okänd.

Eleven är under 12 år

Om den som misstänks är under 12 år får polisen inleda en utredning endast om det finns synnerliga skäl (31 § 4 stycket lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, LUL [1964:167]). Synnerliga skäl kan till exempel vara omfattande upprepad brottslighet. För barn under 12 år gäller återhållsamhet när det kommer till att göra polisanmälan (se bland annat JO beslut den 12 juni 2018, dnr 2211–2017). Grundtanken är att ansvaret för att lämpliga åtgärder vidtas kring barn och ungdom som begår brott i första hand vilar på socialtjänsten och inte på rättsväsendet. I dessa fall ska skolan alltid göra en orosanmälan till socialtjänsten även om en polisanmälan görs.

Eleven är mellan 12 och 15 år

Om barnet är under 15 år men över 12 år ska polisen inleda en utredning när någon kan misstänkas ha begått grova brott. Polisen får också vid vissa uppräknade tillfällen inleda en utredning på begäran av socialtjänsten och då beaktas särskilt om den unge äventyrar sin hälsa eller utveckling eller om det kan handla om upprepad brottslighet (31 § 1–3 stycket LUL).

I dessa fall ska skolan alltid göra en orosanmälan till socialtjänsten även om en polisanmälan görs.

Eleven är över 15 år

I Sverige är man straffmyndig vid 15 års ålder, det vill säga kan dömas till ansvar för brottsliga gärningar (1 kap. 6 § brottsbalken [1962:700]). När brott misstänkts ha begåtts av en elev som är 15 år bör skolan göra en orosanmälan till socialtjänsten även om en polisanmälan görs.

Rektors övriga åtgärder

Oavsett om rektor gör en polisanmälan eller ej så har rektor ett ansvar att utreda och vidta åtgärder kring händelsen utifrån att skolan har ansvar för elevers trygghet, god studiemiljö och för att aktivt motarbeta oönskade handlingar i skolan, till exempel kränkningar.

Om en polisanmälan görs bör den göras av rektor eller biträdande rektor. Vårdnadshavare ska skyndsamt informeras av rektor eller biträdande rektor ifall en polisanmälan gjorts.

Vid frågor och behov av stöd

Vänd dig till planeringsledaren för ditt utbildningsområde på enheten Utredning och skoljuridik eller Säkerhetsenheten. Det går också bra att rådfråga lokal kontaktperson på polisen eller socialförvaltningen.

Vad menas med brott?

Brott är handlingar som är förbjudna i lagen och som kan leda till ett straff eller en annan påföljd. Här följer förklaringar, hämtat från brottsbalken, på vissa brott som kan förekomma bland elever i skolan. När det står skada avses betydande risk för fysisk eller psykisk skada.

Misshandel kan föreligga då någon uppsåtligen tillfogar en annan person skada eller smärta (3 kap. 5§ brottsbalken).

Grov misshandel föreligger då misshandeln är svår eller livsfarlig eller särskilt hänsynslös. Likaså kan misshandeln betecknas som grov om flera personer slår och/eller sparkar på en liggande eller försvarslös person (3 kap 6§ brottsbalken).

Olaga hot kan föreligga då någon hotar att skada dig eller din egendom (föremål eller djur) som har stor betydelse för dig och det framkallar allvarlig rädsla (4 kap 5§ brottsbalken).

Olaga intrång kan föreligga då obehöriga personer olovligen befinner sig i till exempel skollokaler (4 kap. 6§ brottsbalken).

Ofredande kan bestå av fysiskt antastande och störande kontakter som till exempel knuffar, fasthållande, kastande av föremål mot någon. Likaså tillmälen eller annat agerande som allvarligt kränker en annan person (4 kap. 7§ brottsbalken).

Sexuellt ofredande föreligger då någon sexuellt berör ett barn under 15 år eller förmår barnet att företa eller medverka i någon handling med sexuell innebörd. Detsamma gäller den som blottar sig för någon på ett sätt som är ägnat att väcka obehag eller tafsande som är ägnat att kränka personens sexuella integritet. Den avgörande skillnaden mellan ett ofredande och ett sexuellt ofredande är om det finns ett sexuellt inslag (6 kap. 10§ brottsbalken).

Stöld består av att någon med uppsåt och utan lov tar vad som tillhör någon annan för att själv tillägna sig det (8 kap. 1 § brottsbalken).

Ringa stöld (snatteri i vardagligt tal) är en enklare form av stöld och har ett mindre värde (8 kap. 2§ brottsbalken).

Rån och andra tillgreppsbrott kan föreligga om någon begår stöld med hjälp av misshandel eller hot (8 kap. 5§ brottsbalken).

Skadegörelse föreligger då någon förstör eller skadar egendom, fast eller lös, till men för annans rätt därtill (12 kap. 1§ brottsbalken).

Hets mot folkgrupp föreligger om någon hotar eller uttrycker missaktning för en folkgrupp eller personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck (16 kap. 8§ brottsbalken).

Narkotikabrott innebär att det är olagligt att sälja, framställa, förvärva, bearbeta, transportera och inneha narkotika. Det är också olagligt att förmedla kontakter mellan säljare och köpare (1 kap. 1§ Narkotikastrafflagen [1968:64]).

Tänk på att vissa hot och ageranden kan vara brottsliga även om de sker via nätet, sociala medier eller sms.